

Nr 455

Av herr **Gustafson** i Göteborg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 6, med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 27 maj 1955 (nr 256) om investeringsfonder för konjunkturutjämning.

I syfte att stimulera företagen att i tider av god konjunktur göra avsättningar till investeringsfonder, som kan användas i avmattade konjunkturlägen för att därigenom underlätta en jämnare sysselsättning, har i skatte- lagstiftningen infogats bestämmelser, som skattemässigt gynnar sådana fondavsättningar och dispositioner. Enligt dessa tankegångar har lagstiftningen om investeringsfonder för konjunkturutjämning byggts upp. Den nu gällande lagstiftningen tillkom år 1955 i samband med de då beslutade nya reglerna rörande företagsbeskattningen. 1955 års regler innebär, att avsättning till investeringsfond för rörelse får ske med högst 40 procent av ärsvinsten före skatt. För att avsatt belopp skall få avdragas kräves det, att 40 procent av avsättningen inbetalas till särskilt, räntelöst konto i riksbanken. Fondavsättning får endast disponeras efter medgivande av arbetsmarknadsstyrelsen. Efter fem år får dock 30 procent av tidigare avsättning fritt tagas i anspråk efter företagets eget bedömande. För att ytterligare stimulera till avsättningar gäller vidare att ett extra avdrag (investeringsavdrag) om tio procent av ianspråktaget belopp skall medgivas vid taxeringen, i de fall där disposition sker med arbetsmarknadsstyrelsens tillstånd.

Under de hittills avslutade tre åren efter de nya reglernas tillkomst har sammanlagt drygt 500 milj. kronor avsatts i investeringsfonder. Härtill kommer ca 250 milj. kronor, som avsatts enligt tidigare gällande regler.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 6 föreslår finansministern att vissa justeringar skall vidtagas i gällande regler för investeringsfonder. Förslagen innebär bl. a., att ianspråktagande av investeringsfond för mera omfattande investeringar endast får ske med högst 75 procent av avsatta medel och att investeringsavdrag *inte* skall få åtnjutas för dessa investeringar.

Till stöd för sitt förslag anför finansministern, att tillstånd att ta investeringsfonder i anspråk enligt nuvarande regler i princip endast bör avse sådan tidrymd, för vilken konjunkturutvecklingen med någon sannolikhet kan överblickas. Detta har lett till, framhåller finansministern, att lagstiftningens stimulerande verkningar i huvudsak kommit att omfatta projekt, som kan slutföras under ett eller ett par år. Finansministern tillägger:

Härigenom har i praktiken en gräns satts även för investeringarnas storlek. De största projekten kräver nämligen i regel betydligt längre tid än två år och företagen har då icke ansetts kunna erhålla tillstånd som avsett hela utbyggnadstiden. (Kurs. här)

De av finansministern föreslagna nya reglerna förutsätter vidare en ingående prövning i varje särskilt fall. Prövningen skall verkställas av Kungl. Maj:t efter arbetsmarknadsstyrelsens hörande.

Förslaget innebär slutligen, att Kungl. Maj:t kan medgiva, att även framtida avsättningar får tagas i anspråk med angivna begränsningar.

Vad gäller det sistnämnda tillägget — om möjlighet att erhålla förhandsbesked om rätt att med angiven begränsning disponera framtida avsättningar — har vi inga invändningar att göra utan finner det kunna godtagas. Däremot anser vi det föreslagna tillägget i fråga om disposition av förut avsatta medel icke tillräckligt motiverat. Vad finansministern åberopar är nämligen endast en tolkning av nuvarande regler och en praxis i tillämpningen av desamma, som förefaller ytterst snäv. Det finns självfallet goda skäl att tillämpa en ny lagstiftning med viss restriktivitet i avvaktan på erfarenheterna. Men då i propositionen framhålls att företagen "icke ansetts kunna erhålla tillstånd, som avsett hela utbyggnadstiden", har tillståndsmyndigheten uppenbarligen iakttagit en alltför snäv praxis. Följden av den praxis, som tydligen börjat utvecklas och som departementschefen accepterat, kan ju inte bli annan än att användningen av investeringsfonderna för konjunkturutjämning hämmas för ifrågavarande ur såväl produktions- som konjunktursynpunkt värdefulla investeringar. Detta torde knappast ha varit avsikten. Det finns därför enligt vår mening inte tillräcklig anledning att behandla dessa fonddispositioner så påtagligt ogynnsammare än de mera kortsiktiga dispositionerna, vilket skulle bli fallet, därest den av finansministern föreslagna 75 %-spärren och investeringsavdragets slopande skulle genomföras.

De i propositionen föreslagna begränsade tilläggen om 75 %-spärr och undantag från rätt till investeringsavdrag bör således inte genomföras i vad gäller ianspråktagande av avsatta medel. Vi har — som förut framhållits — inget att invända emot det i propositionen föreslagna tillägget, att förhandsbesked om rätt till disposition av *framtida* avsättningar skall kunna lämnas och att *i dessa fall* beslutet skall avse högst 75 procent av avsättningen. Då stimulans för fondavsättning i sådana fall inte blir nödvändig, finner vi det också skäligt att investeringsavdraget bortfaller.

Det här framförda yrkandet föranleder ändring i den i propositionen framlagda författningstexten, dels i det nya 3 mom. till 9 §, dels i 15 §.

Under hänvisning till det anförda hemställas,

1. att riksdagen i syfte att stärka den sysselsättningsfrämjande effekten av investeringsfonderna för konjunk-

turutjämning måtte med ändring av vad Kungl. Maj:t föreslagit i proposition nr 6 besluta, att medel som avsatts till investeringsfond skall få tagas i anspråk för långsiktiga investeringar utan den av departementschefen föreslagna begränsningen — högst 75 procent av avsatt belopp — och med bibehållande av rätten till investeringsavdrag,

2. att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig författningstext.

Stockholm den 4 januari 1959

Sven Gustafson
i Göteborg

Nils Stenberg

Johan Ö. Ågren
